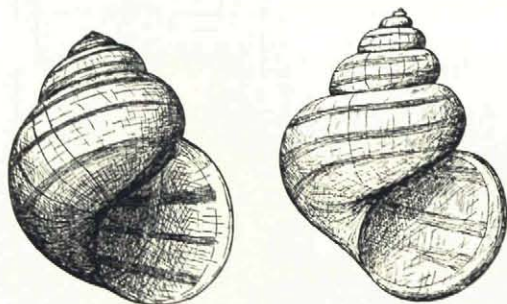

den vorm op gezicht) en langs objectieven weg (meten en wegen) komt de schrijver tot de uitkomst, dat *diluviana* behoort tot de relatief thermophile groep, die thans onder de namen *du-*

Links *Paludina vivipara*, rechts *P. fasciata*, iets vergroot, naar teekeningen van Jhr. W. C. van Heurn in D.L.N. Jg. XVII, pag. 400.

boisiana, *hungarica*, *mamillata*, *hellenica*, *pyramidalis*, enz. leeft in Zuidoost- en Zuid-europa (Wolgagebied, Donaugebied, Balkanlanden, Noord- en Middenitalië). Hij noemt dit de *pyramidalis*-groep (Formenkreis), waarvan in Noordeuropa geen zeer nauwe verwanten leven. De neiging tot afstomping van de omgangen, die bij *diluviana* zoo duidelijk optreedt, is ook aanwezig in de *pyramidalis*-groep, zooals aangetoond wordt o.a. bij overvloedig materiaal van *pyramidalis* en *atra* uit het Garda meer, en ontbreekt bij *vivipara* en *fasciata*.

De geologen worden dus in het gelijk gesteld. *Paludina diluviana* is thans bekend uit Duitschland, Nederland en zuidelijk Engeland in zoetwaterafzettingen van prae-Riss tijd; de soort demonstreert een uitbreiding naar noordwest (vóór het Riss-glaciaal) van de Pontisch-Slavonische Paludinenfamilie, die in de *pyramidalis*-groep voortleeft; met de huidige Noordeuropeesche soorten van *Paludina* bestaat geen zeer nauwe verwantschap. Met de geheele fauna en flora van den prae-Riss tijd in West-europa is dit feit in merkwaardig goede overeenstemming.

P. TESCH

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Plantengeografie en Bodem en Plantengroei van den Beer. Van de artikelen Plantengeografie door J. Heimans uit de 1e en 2e afl. (Mei en Juni 1931) en van het artikel Bijdrage tot de kennis van Bodem en Plantengroei van den Beer (Hoek van Holland) door A. de Graaf in de 2e afl. zijn, zoover de voorraad strekt, overdrukken verkrijgbaar tegen storting van resp. f 0,60 en f 0,40 voor ieder der beide artikelen op postrekening No. 15205 van den uitgever W. Versluys' Uitgevers Mij., 2e Oosterparkstr. 221-223, Amsterdam (Oost).

„Puttende” zangvogels. Het is bekend, dat de putter meestal gemakkelijk afgericht kan worden om te „putten”, d.i. wagentjes met voedsel of een vingerhoed met water aan een touwtje op te trekken om zoo voedsel of drank in zijn bereik te halen. Indien misschien een der lezers ervaring heeft over de vraag, of ook andere zangvogels dit leeren kunnen of niet leeren kunnen, zou hij ondergeteekende met mededeeling hiervan verplichten.

Amsterdam, Zoologisch Instituut

Dr. J. A. BIERENS DE HAAN

Opzienbarende plantenvondsten. Op de Tentoonstelling van de Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging kwam aan het licht, dat op een plek op de Hooge Veluwe de berendruif (*Arctostaphylos Uva*) *Ursi* groeit, ons natuurlijk welbekend uit het hooggebergte. De plant komt echter ook veel voor op de Luneburger heide en in Sleswijk, kan dus zeer goed door vogels hier zijn aangebracht. Men kende haar op de Veluwe al sinds eenigen tijd als „de vreemde boschbes”.

Ook is de bokkenorchis weer gesignaleerd en wel door den heer Sipkes op Voorne, voor het eerst na omtrent 20 jaren toen wij hem vonden in de duinen onder Santpoort. Langen tijd daarvoor was nog een éénling gevonden bij Katwijk.

Het blijkt al meer en meer, dat nog altijd in ons kleine landje interessante botanische ontdekkingen gemaakt kunnen worden.

T.